وتر حق است؛ هرکس می خواهد هفت رکعت وتر بخواند و هرکس می خواهد پنج رکعت وتر بخواند و آنکه می خواهد سه رکعت وتر بخواند و کسی که می خواهد یک رکعت وتر بخواند.

از ابوایوب انصاری رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «الْوِتْرُ حَقٌّ، فَمَنْ شَاءَ أَوْتَرَ بِسَبْعٍ، وَمَنْ شَاءَ أَوْتَرَ بِخَمْسٍ، وَمَنْ شَاءَ أَوْتَرَ بِثَلَاثٍ، وَمَنْ شَاءَ أَوْتَرَ بِوَاحِدَةٍ»: «وتر حق است؛ هرکس می خواهد هفت رکعت وتر بخواند و هرکس می خواهد پنج رکعت وتر بخواند و آنکه می خواهد سه رکعت وتر بخواند و کسی که می خواهد یک رکعت وتر بخواند».

[صحیح است] [به روایت ابن ماجه - به روایت نسائی - به روایت ابوداوود]

«الوِتر حَقٌّ»: «الحَقُّ» به معنای ثبوت می آید یعنی در سنت ثابت است و نوعی تاکید می باشد. همچنین به معنای وجوب نیز می آید. اما در اینجا مراد از آن ثابت بودنش و تاکید مشروعیت آن است؛ چون دلایلی صریح دال بر عدم وجوب آن وجود دارد. از جمله حدیثی که شیخان از طلحه بن عبیدالله روایت کرده اند که می گوید: مردی اهل نجد نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم آمد. و در ادامه حدیث را ذکر می کند تا آنجا که رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید: «خَمْسُ صَلَوَاتٍ فِي اليَوْمِ وَاللَّيْلَةِ»: «در شبانه روز، پنج نوبت نماز است». و مرد مذکور می گوید: آیا جز این پنج وعده، نماز دیگری هم بر من واجب است؟ می فرماید: «لا، إِلا أَنْ تَطَّوَّعَ»: «خیر؛ مگر اینکه خود بخواهی نافله بخوانی». اگر وتر واجب می بود، آن را همراه نمازهای پنجگانه ذکر می کرد. دلیل دیگر بر عدم وجوب وتر آن است که رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید: «خَمْسُ صَلَوَاتٍ كَتَبَهُنَّ اللَّهُ عَلَى العِبَادِ، فَمَنْ جَاءَ بِهِنَّ، لَمْ يُضَيِّعْ مِنْهُنَّ شَيْئًا اسْتِخْفَافًا بِحَقِّهِنَّ، كَانَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدٌ أَنْ يُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ»: «پنج نماز است که الله متعال بر بندگان خود واجب کرده است، هرکس آنها را به جای آورد و با سبک شمردن آنها، چیزی از آنها را ضایع نکند، الله متعال عهد نموده که او را وارد بهشت کند». از دلایل دیگر مبنی بر عدم وجوب آن، حدیثی است که شیخان از ابن عباس رضی الله عنهما روایت کرده اند که رسول الله صلی الله علیه وسلم معاذ را به سوی یمن فرستاد و به او فرمود: «فَأَعْلِمْهُمْ أن اللهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ خَمْسَ صَلَواتٍ في اليَوْمِ وَاللَّيْلَةِ»: «به آنها خبر بده که الله در شبانه روز، پنج نماز بر آنان فرض کرده است». و این از بهترین استدلال ها در این زمینه می باشد. چون فرستاده شدن معاذ به یمن، اندکی قبل از وفات رسول الله صلی الله علیه وسلم بوده است. از دلایل دیگر اینکه از علی رضی الله عنه روایت است که می گوید: «الوِتر لیس بِحَتْمٍ»: «نماز وتر، حُکم نمازهای واجب را ندارد». بنابراین در اینجا مراد از «حَقٌّ» تاکید و بیان فضیلت و سنت موکده بودن وتر می باشد که چنین است. در ادامه می فرماید: «فَمَنْ شَاءَ أَوْتَرَ بِسَبْعٍ، وَمَنْ شَاءَ أَوْتَرَ بِخَمْسٍ» یعنی هرکس دوست دارد دو رکعت دو رکعت بخواند و در پایان یک رکعت وتر بخواند که اصل همین است؛ چنانکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «صَلاةُ اللَّيْلِ مَثْنَى مَثْنَى»: «نماز شب، دو رکعت دو رکعت خوانده می شود». متفق علیه؛ و اگر این تعداد رکعات پشت سر هم و با یک سلام خوانده شود، جایز است. چنانکه از عمل رسول الله صلی الله علیه وسلم ثابت است. در مسند امام احمد (26486) از ام سلمه رضی الله عنها روایت است که می گوید: «رسول الله صلی الله علیه وسلم هفت و پنج رکعت وتر می خواند و بین رکعت ها با سلام و سخن گفتن فاصله نمی انداخت». و در سنن ابوداود (1359) از عایشه رضی الله عنها روایت است که می گوید: «رسول الله صلی الله علیه وسلم پنج رکعت وتر می خواند و در بین رکعت ها (برای تشهد) نمی نشست و تنها در رکعت آخر می نشست». «وَمَنْ شَاءَ أَوْتَرَ بِثَلَاثٍ»؛ یعنی دو رکعت نماز بخواند سپس سلام دهد و آنگاه یک رکعت بخواند. چنانکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «صَلاةُ اللَّيْلِ مَثْنَى مَثْنَى»: «نماز شب، دو رکعت دو رکعت خوانده می شود». متفق علیه؛ و احتمال دارد مراد این باشد که هر سه رکعت با یک سلام و یک تشهد در رکعت پایانی خوانده شود؛ و این روش از رسول الله صلی الله علیه وسلم ثابت است چنانکه ابی بن کعب می گوید: «رسول الله صلی الله علیه وسلم در نماز وتر سوره ی "سبح اسم ربك الأعلى" و در رکعت دوم سوره ی "قل یا أیها الکافرون" و در رکعت سوم سوره ی "قل هو الله أحد" را می خواند. و جز در پایان این سه رکعت سلام نمی

داد». روایت نسائی (1701). و از عایشه رضی الله عنها روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم در دو رکعت ابتدای وتر سلام نمی داد. روایت نسائی (1698). شیخ ابن عثیمین رحمه الله می گوید: «جایز است که نماز وتر سه رکعت، پنج رکعت، هفت رکعت و نه رکعت خوانده شود؛ اگر سه رکعت خوانده شود، به دو صورت می توان این سه رکعت را خواند که هر دو روش مشروع هستند؛ اینکه هر سه رکعت با یک تشهد خوانده شوند. و اینکه در پایان دو رکعت سلام داده شود و سپس یک رکعت خوانده شود». افضل این است که هر در دو رکعت سلام داده شود و پس از آن یک رکعت خوانده شود تا در مجموع نمازهایی که خوانده می شوند وتر باشند. چون هم با افزایش عمل همراه است و هم عمل رسول الله صلی الله علیه وسلم بیشتر چنین بوده است. «وَمَنْ شَاءَ أَوْتَرَ بِوَاحِدَةٍ» یعنی: و هرکس می خواهد تنها یک رکعت بخواند؛ و لو اینکه قبل از آن هیچ دو رکعتی نخوانده باشد.

http://www.sunnah.global/hadeeth/fa/show/11262